

ІНСТРУМЕНТИ ЗДІЙСНЕННЯ МАНІПУЛЯЦІЙ НАВКОЛО ЗМІСТУ ТА НАПРЯМІВ ДЕРЖАВНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ

Постановка проблеми. Гендерна політика – політика утвердження рівних прав та можливостей жінок і чоловіків – визнана одним з пріоритетних напрямів роботи Уряду України на 2018 рік [1]. Завдання, спрямовані на досягнення гендерної рівності, також закладені в проектних документах щодо пріоритетів роботи Кабміну України на 2019 рік.

Основними напрямами державної гендерної політики, визначеними в Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», є: утвердження гендерної рівності; недопущення дискримінації за ознакою статі; застосування позитивних дій; запобігання та протидія насильству за ознакою статі; забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень; забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків; підтримка сім'ї, формування відповідального материнства і батьківства [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З метою формування наскрізної державної гендерної політики Урядом України в 2018 році розроблено та затверджено Державну соціальну програму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року [3], Національний план дій із виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року [5], зміни до Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року [4], постанову КМУ «Питання проведення гендерно-правової експертизи» [6]. Указом Президента України затверджена Річна національна програма під егідою Комісії Україна – НАТО на 2018 рік, яка має окремий розділ «Гендерна рівність» [7]; Уряд схвалив аналогічну Програму на 2019 рік, в якій також пріоритезовані питання досягнення гендерної рівності [8]. В січні 2018 року набув чинності Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [9], прийнятий Верховною Радою України в грудні 2017 року. Для практичного застосування норм закону розроблено та прийнято понад 10 нормативно-правових актів. Ще близько 20 знаходяться в стадії розробки та погодження.

Таким чином, державна гендерна політика забезпечується суттєвою нормативно-правовою базою, яка, в свою чергу, спирається на міжнародно-правові документи у сфері прав людини та гендерної рівності.

Активно обговорювалися питання гендерної інтеграції на рівні центральних органів виконавчої влади та обласних державних адміністрацій в процесах децентралізації, управлінні державними фінансами, підготовки державних фахівців, комунікаційних стратегій. Відбулося посилення інституційного механізму державної політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на національному та регіональному рівнях. Продовжувалася робота із впровадження гендерно орієнтованого бюджетування. Міністерство фінансів України підготувало наказ «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі» [10]. Чимало позитивних перетворень відбулося в секторі безпеки та оборони. МВС України та Міноборони на виконання Національного плану дій «Жінки, мир, безпека» розробили, затвердили та виконували відомчі щорічні плани. За підтримки «ООН-Жінки» було здійснено гендерний аналіз пілотних навчальних програм у дев'яти навчальних закладах сектору безпеки та оборони із подальшим включенням таких тем у програми підготовки. Інформація про досягнення та проблеми на шляху до гендерної

рівності активно розповсюджується ЗМІ та соціальними мережами і викликає чималий інтерес у суспільстві. Перелік можна продовжувати.

Водночас серед видимих і прихованих загроз безпеці України окреме місце займає кампанія, яка полягає в нагнітанні надуманих «страхів» та залякування суспільства нібито «загрозливою гендерною ідеологією», яка підтримується різними організаціями, які ми називаємо антигендерними рухами, що мають суттєвий вплив на суспільну свідомість. Перша її хвиля припала на 2010–2013 роки. Тоді були видані і розповсюджені десятками тисяч матеріали російською мовою та поширювалися в різних країнах Східного Партнерства та нових членах ЄС – Україні, Молдові, Грузії, Вірменії, Білорусі, Литві, зокрема брошура «Гендер без прикрас» [11]. Також в усіх країнах створювалися схожі громадські організації під назвою «Батьківських комітетів». Тодішній голова організації «Батьківський комітет України» Ігор Друзь, за даними сайту «Миротворець», є соратником Стрілкова-Гірка ¹. Друга хвиля антигендерних рухів посилювалася в 2016 році, коли однією із основних видимих цілей їх діяльності стала зупинка ратифікації Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок та домашнього насильства та боротьбу із цими явищами (що і вдалося їм зробити) під гаслами захисту «традиційних сімейних цінностей».

Мета статті полягає в оцінці інструментів, які використовуються прихильниками антигендерних рухів для створення маніпуляцій навколо гендерної тематики, оскільки такі маніпуляції є загрозою для євроінтеграційного та євроатлантичного руху України.

Виклад основного матеріалу. Питання використання гендерної тематики як об'єкта маніпулювання та перешкоджання євроінтеграційному та євроатлантичному курсу розвитку країни вже знаходяться в полі зору науковців (Л. Компанцева), експертів (О. Сулова), громадянського суспільства у зв'язку з високим ступенем їх актуальності та значущості для національної безпеки держави, в тому числі авторки [12], стали частиною колективної монографії «Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця» [13] і представлені як організаційна зброя гібридної війни. Разом із тим посилення антигендерних рухів, а також продовження маніпуляцій навколо гендерної тематики дають підстави поновити та поглибити наукові дослідження з цієї проблематики, оскільки розширене практичне поле маніпуляцій потребує свого правового осмислення для формування та застосування реактивних та превентивних заходів протидії, що зумовлює актуальність цієї публікації.

Наукова новина статті полягає в представленні здійсненого аналізу інструментів маніпуляції громадською свідомістю та думкою, які використовуються різними політичними та суспільними організаціями для дискредитації державної політики із забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, на прикладах «інформаційних атак» другої половини 2018 року.

Подією, яка покладена в основу аналізу, став круглий стіл «Науково-медичні підходи до проблеми гендерної рівності», організований 9 листопада 2018 року Комітетом Верховної Ради з питань охорони здоров'я [14], до участі в якому авторка була запрошена. Під час обговорення та формування рекомендацій круглого столу лунали пропозиції: «необхідно захищати репродуктивність нації, адже будь-який підхід, який зменшує репродуктивність, має вивчатися СБУ»; «вилучити термін гендер з усіх документів»; «заборонити пропаганду гомосексуальних та лівих ідеологій», «залишити ті програми, які були раніше, до впровадження цього гендерного підходу» (це про школи); «до експертизи підручників (шкільних) потрібно залучати медиків»; «нові медичні факти потрібно врахувати під час прийняття резолюції» тощо.

Враховуючи високий рівень проведення заходу, його рекомендації можуть стати підставою для використання в діяльності центральних та місцевих органів влади. І тому важливим питанням є питання їх валідності та об'єктивності. Перш ніж наводити цитати з виступів, на основі яких будувалися рекомендації, звернемося до формальної логіки: до структури умовиводів, правильних та хибних умовиводів та видів логічних помилок.

Умовивід – форма мислення, за допомогою якої на підставі одного і більше висловлювань виводиться нове висловлювання. Він складається з засновку (засновків); висновку та правил виведення висновку із засновку (засновків). *Засновок* – висловлювання, що становить підставу для певного висновку в умовиводі; структурна частина умовиводу. *Висновок* – висловлювання, яке випливає із засновку (засновків), структурна частина умовиводу, яка означає нове висловлювання, що визначається відповідно до правил виведення висновку із засновків. Якщо правила виведення дотримуються, умовивід називають правильним, а якщо порушуються – неправильним.

Порушення правил призводить до логічних помилок. *Логічна помилка* – це порушення логічної послідовності, або використання некоректних засобів для доведення твердження. Логічні помилки є формальними та неформальними. *Неформальні логічні помилки* вказують на невідповідність вислову, ідеї реальної дійсності, *формальні логічні помилки* – на порушення законів і правил утворення думки: тобто хибність, зумовлена недоліком у доведенні, робить таке доведення нечинним. Тобто, навіть коли умовивід формально правильно побудований, але за змістом засновок (засновки) є хибними, то й висновок буде хибним.

Розглянемо приклади формальних логічних помилок, при яких були використані хибні засновки, на яких відповідно будувалися хибні висновки, використовуючи цитати з виступів учасників круглого столу 9 листопада 2018 року.

Приклад 1. «Оскільки поняття гендер – підміняє поняття стать (засновок 1), то гендерна рівність означає стирання біологічної різниці між жінками та чоловіками» (висновок). І далі – про формування андрогенного, безстатевого суспільства, в якому немає місця «нормальним» чоловікам та жінкам.

Аналіз. У прикладі 1, засновок є хибним, бо поняття «гендер» та похідні від нього («гендерний») не підміняють поняття «стать», а як раз означають соціально, а не біологічно зумовлені відмінності, соціальні ролі, які суспільство вважає притаманними жінкам та чоловікам. Гендерні особливості виявляються в різниці в заробітній платі жінок і чоловіків за працю рівної цінності, забороні жінкам обіймати низку посад та професій, відмові чоловікам у вихованні дітей «ніхто не захоче щоб чоловік був нянею», недопредставленості жінок в процесах прийняття рішень, відсутності в дитячих лікарнях палат, де хворі діти могли б перебувати за потреби разом з батьком і багато ще чого.

Поняття «гендерна рівність» в Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [2, ст. 1], визначається як «рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства»; «рівні права жінок і чоловіків – відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі»; «рівні можливості жінок і чоловіків – рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків». *Висновок з цього:* оскільки застосовувався хибний засновок, то висновок з нього також є хибним – гендерна рівність не означає стирання біологічних відмінностей між жінками та чоловіками.

Приклад 2. Наведений у прикладі 1 умовивід модифікувався, коли наведений висновок використовується у вигляді засновку 2, і відповідно з'являвся інший висновок. Конструкція в цій ситуації виглядала таким чином: «оскільки поняття «гендер» – підміняє поняття стать (засновок 1), а гендерна рівність означає стирання біологічної різниці між жінками та чоловіками (засновок 2), то термін «гендер» потрібно заборонити і вилучити його з усіх існуючих нормативно-правових документів Української держави (висновок)».

У прикладі 2 і перший, і другий засновки є хибними, отже, хибним є і висновок, хоча його було запропоновано внести в рекомендації круглого столу. Іншими словами, – це один із (численних) способів маніпуляцій та фальсифікації інформації та знання. І цей спосіб обігравався виступаючими з різних боків. Заяви щодо «вилучення терміна „гендер“

із документів» лунають і в письмових зверненнях, які готують прихильники «антигендерних» рухів.

Водночас формальна правильність побудови будь-якого умовиводу ще не забезпечує виведення істинності висновку з істинності засновків, отже, висновок може бути хибним. Така ситуація складається за умови, коли, наприклад, будь-яка ознака, яка існує об'єктивно, але належить до якоїсь-то частини явищ чи елементів, переноситься на весь масив. Відповідно, засновок, істинний для частки, буде хибним з універсальної точки зору; як наслідок – формальна правильність виведення висновку із наведених засновків не забезпечує істинності висновку. Це буде так зване «поспішне узагальнення» – тип логічної помилки та спосіб маніпуляцій з інформацією.

Приклад 3. Під час виступу одна із учасниць круглого столу зазначила: «є професії чоловічі, а є жіночі; ніхто не захоче, щоб нянькою у малої дитини був чоловік». Проаналізуємо цей вислів на предмет відповідності визначенню «поспішного узагальнення». Без сумніву, є люди, які не хочуть, щоб нянькою у малої дитини була особа чоловічої статі. Та й взагалі, поки дуже мало чоловіків задіяно до виховання дітей, особливо дошкільного віку. Але висновок, істинний для частини суспільства, навіть достатньо великої (про небажання мати няню чоловічої статі для дитини), не може переноситися на усіх людей, робитися універсальним твердженням. Тож з істинного для частини людей твердження (засновку) робиться хибний висновок.

Змішування причинно-наслідкових зв'язків в умовиводах – «після цього, отже, з причини цього» є також логічною помилкою. Виявом цього є, наприклад, змішування причинно-наслідкових зв'язків між явищами з часовою послідовністю між ними, тобто коли в реальності явище Х слідує в часовому вимірі за явищем У, але саме явище Х визначають як причину явища У. Тобто представляється так, що наслідок існує раніше за причину. Такий тип маніпулювання, «логічна помилка» також була «використана» під час круглого столу.

Приклад 4. Під час виступів при зверненні до тематики антидискримінаційної експертизи підручників зазначалося таке: «в шкільних підручниках з'являється палітра різних сімей і руйнується традиційна сім'я» (точніше можна перевірити по стенограмі). Розглянемо цей приклад детальніше.

Визначення поняття «сім'я» надається в статті 3 Сімейного кодексу України. Сім'я є первинним та основним осередком суспільства; сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки; сім'я створюється на підставі шлюбу, кровного споріднення, усиновлення, а також на інших підставах, не заборонених законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства; права члена сім'ї має одинока особа [15]. У Кримінальному процесуальному кодексі (стаття 3) близькі родичі та члени сім'ї визначені як – чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі [16].

Поняття «традиційна» стосовно сім'ї водночас є невизначеним, оскільки не уточнюється, до традицій якого століття, часу, якого соціального прошарку, етнічної групи чи релігійного світосприйняття воно відноситься в цьому конкретному випадку та інших схожих, коли відбувається посилання на «традиційні сімейні цінності». Інститут сім'ї як будь-який соціальний інститут перебуває у постійних змінах, розвитку, які можуть мати ознаки нестабільності або кризи. З тим, що багатодітні родини, коли, наприклад, разом жили в будинку декілька поколінь, стають рідкістю – не можна не погодитися. З тим, що абсолютна більшість жінок не мають до 20 вагітностей за свій фертильний вік також. І з тим, що материнська та дитяча смертність зменшилася в сотні і тисячі разів саме завдяки соціальному розвитку та розвитку медичної науки та практики. Водночас там, де були

багатодітні родини, з'являються малодітні або взагалі бездітні, неповні, або такі, де дітей виховують бабуся та дідусь. Тож сім'я переживає кризу не тому, що так написано в підручниках, а тому що це об'єктивний процес, який знайшов відбиття в описанні в підручнику, і який потребує більшої уваги з боку держави.

Ще одним із виявів неформальних логічних помилок є помилки доречності або помилки неясності, серед яких найбільш уживаним є підміна понять. *Помилка доречності* – це коли висновок не пов'язаний безпосередньо з посиланнями, хоча на перший погляд здається, що пов'язаний. До помилок доречності відносять, зокрема, посилання на особистість – коли аргумент спрямований проти людини, а не проти її позиції. Це може бути: апеляція до особистості опонента, а не до його аргументів і навіть образа; апеляція до більшості («в Перу, півтора мільйона батьків вийшли проти сексуалізації (?) дітей» – цитата з виступів); апеляція до авторитету, традиції (Польща не запровадила гендерний мейнстрімінг (?) у школах і залишилися на своїх традиційних позиціях), до страху (українська нація вмирає, і ми маємо щось робити); повторення тези до тих пір, поки не буде втрачено інтерес до її оскарження («гендер» підміняє поняття «стать» – лунало багаторазово); використання аргументів з «позиції сили» тощо. Найбільш уживаним видом помилок неясності є підміна понять. *Підміна поняття* – помилка, що виникає при зміні значення слів в ході аргументації; коли слухач залучається одним змістом слова чи вислову, а потім зміст підміняється іншим.

Приклад 5. Підміна відбулася від самого початку круглого столу 9 листопада 2018 року, де вже перша доповідь була присвячена питанням «примусової гомосексуалізації як частини сучасного статевого виховання». Автором доповіді – академіком однієї з російських академій, наводилися приклади з американських підручників, які більшість з присутніх й не бачила, інформація про заборону у восьми штатах (США) після Росії (!) пропаганди гомосексуалізму тощо. Замість аналізу питань гендерної рівності мова велася про сексуальне виховання та сексуальну орієнтацію та й ще із застосуванням удаваної інформації, що і є підміною понять. А там, де є «логічна помилка» в засновку, не може бути об'єктивного висновку.

І ще одним із використаних «критиками» державної гендерної політики інструментів для маніпулювання навколо змісту політики та обґрунтування істинності власних позицій є наголошення ними на принципі науковості, що було відображено вже в назві круглого столу. Для нас же слушним буде питання – наскільки науковими були висновки та рекомендації круглого столу для того, щоб їх можна було покладати в основу формування напряму політики.

Критерії науковості – серйозна проблема для людства, тема філософії науки та теорії пізнання, одна за найулюбленіших тем видатного філософа Карла Поппера, якій ще до Другої світової війни він присвятив своє дослідження «Логіка наукового пізнання» [17]. Так от, одним із критеріїв науковості гіпотези за Карлом Поппером є можливість спростування. Іншими словами, щоб бути науковою, гіпотеза повинна бути в принципі спростовуваною. Якщо якийсь-то висновок неможливо спростувати в принципі, то його науковість вважається недоведеною. Після Поппера, ця тема розвивалася і вдосконалювалася Імре Лакатосом та Полем Карлом Фейрабеном, іншими філософами. З цього випливає, що шукати життєву істину і віру у Святому писанні і можна, і потрібно, але там не можна шукати доказів науковості. Бо Святе писання є таким, що не спростовується! А це означає, що постійні відсилки під час круглого столу 9 листопада до Святого писання як критерія науковості – «це суперечить Святому писанню» – не витримують наукової критики. Так само, як і пропозиції до рекомендацій. Відсутність же відповідності критерію науковості, об'єктивності в рекомендаціях робить їх непридатними для подальшого використання в практиці законотворення та формування й реалізації державної політики.

Список використаних джерел

1. Пріоритетні напрями роботи Уряду на 2018 рік : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2018 року № 244-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-prioritetnih-dij-uryadu-na-2018-rik>
2. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>.
3. Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 року № 273 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF>.
4. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року : Розпорядження КМУ від 5 вересня 2018 року № 637-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-%D1%80>.
5. Про затвердження Національного плану дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року : Розпорядження КМУ від 5 вересня 2018 року № 643-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-go-planu-dij-z-vikonannya-rekomo>
6. Постанова Кабінету Міністрів України № 997 «Питання проведення гендерно-правової експертизи» від 28 листопада 2018 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pitannya-provedennya-genderno-pravovoyi-ekspertizi>.
7. Про затвердження Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2018 рік : Указ Президента України від 28 березня 2018 року № 89/2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.president.gov.ua/documents/892018-23882>
8. Уряд схвалив проект Указу Президента «Про затвердження Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2019 рік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-proekt-ukazu-prezidenta-pro-zatverdzhennya-richnoyi-nacionalnoyi-programi-pid-egidoyu-komisiyi-ukrayina-nato-na-2019-rik>.
9. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 7 грудня 2017 року № 2229-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>.
10. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі : наказ Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19>.
11. «Гендер без прикрас» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://stopgender.wordpress.com/2011/04/08/broshura-gender-bez-prikras>
12. Левченко К. Б. «Стоп – гендер» як інструмент протистояння європейським цінностям / К. Б. Левченко // Українознавчий альманах. – К., 2013. – № 12.
13. Суслова О. Гендер. Конфлікт. Комунікації / О. Суслова // Стратегічна комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця / кол. моногр. ; заг. ред. Л. Компанцевої. – Київ, 2018. – С. 315–330.
14. 9 листопада 2018 року Комітет з питань охорони здоров'я провів засідання круглого столу на тему: «Науково-медичні підходи до проблеми гендерної рівності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://komzdrav.rada.gov.ua/documents/zas_krug_st/73883.html.
15. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
16. Кримінальний процесуальний Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
17. Поппер Карл. Логика научного исследования / К. Поппер ; пер. с англ. под общ. ред. В. Н. Садовского. – М. : Республика, 2005. – 447 с.

Аннотація. Гендерная политика – политика обеспечения равных прав и возможностей женщин и мужчин – признана одним из приоритетных направлений работы Украинского Правительства, что подтверждается практическими шагами, сделанными украинским государством. В то же время в Украине активизируются и распространяются манипуляции вокруг гендерной политики, гендерной терминологии, законодательных инициатив о защите прав женщин и противодействию насилию, уродующие содержание и направления деятельности государства, а также восприятия важности гендерных преобразований со стороны общества, создающих угрозу евроинтеграционному движению страны. В статье проанализированы логические инструменты, которые используются

приверженцами антигендерных движений на примерах тезисов, озвученных участниками круглого стола «Научно-медицинские подходы к проблеме гендерного равенства», проведенного 9 ноября 2018 года Комитетом по вопросам охраны здоровья Верховной Рады Украины, показана ошибочность их выводов и рекомендаций путем осуществления анализа основных умозаключений, который может использоваться в деятельности для изобличения манипуляций общественным сознанием и распространения фейковой информации как вида организационного оружия гибридной войны против Украины.

Ключевые слова: гендерная политика, гендерное равенство, антигендерные движения, логические ошибки, манипуляции вокруг гендерной политики, инструменты гибридной войны.

Abstract. Gender policy, i.e. the policy for ensuring equal rights and opportunities for women and men, is recognized as one of the priorities of the Ukrainian Government activity, which is confirmed by practical steps taken by the Ukrainian state. At the same time, in Ukraine, the manipulations around gender policy, gender terminology, legislative initiatives on protecting women's rights and counter violence, are becoming more active and spreading. They deform the content and directions of the state activities, as well as the perception of the importance of gender transformations by society, which threatens the country's movement towards European integration. The article analyzes the logical tools that are used by adherents of anti-gender movements using the examples of theses voiced by the participants of the round table «Scientific and medical approaches to the problem of gender equality» held on November 9, 2018 by the Committee on Health Protection of the Verkhovna Rada of Ukraine. The article shows the fallacy of their conclusions and recommendations, by analysing the main inferences that can be used in activities to expose the manipulations of public consciousness and disseminate fake information as a type of organizational weapon of the hybrid war against Ukraine.

Key words: gender policy, gender equality, anti-generational movements, logical mistakes, manipulation around gender policy, tools for hybrid warfare.